

Macrolepidoptera maakt ditte zamen 1679 soorten (de waarschijnlijk inheemsche medegeteld). Eindelijk reikt het register tot bladzijde 588.

Ten slotte wil ik nog vermelden, dat de schrijver, wat de systematiek en de nomenclatuur betreft, den „Catalog der Lepidopteren des Palaearctischen Faunengebietes” van STAUDINGER en REBEL gevolgd heeft.

De kennismaking met dit werk vestigt zonder twijfel de overtuiging, dat hier een standaardwerk voor ons ligt, dat niet alleen voor de entomologen van Estland, maar ook voor die van het geheele palaearctische gebied van groote beteekenis is. Moge het zich weldra ook in handen van vele Nederlandsche lepidopterologen bevinden.

Schovenhorst, Putten (G.), J. TH. OUDEMANS.
Juli 1926.

Acarologische Aanteekeningen LXXXIII.

Dolaea affinis Oudms. 1926. Dr. Graaf HERMANN VITZTHUM maakte mij er opmerkzaam op, dat er reeds een *Dolaea affinis* BERL. 1918 bestaat (in: Redia, v. 13. n. 1. p. 131). Weshalve ik verplicht ben, den door mij in de Ent. Ber. v. 7. p. 68 gegeven naam te veranderen. Ik stel voor, de aldaar beschreven soort voortaan *Dolaea vitzthumi* te noemen.

Tyrophagus infestans Berl. 1884. Het voornaamste kenmerk van deze soort, door BERLESE in zijne *Acar. Myr. Scorp. Ital. fasc. 14. n. 6* voor het eerst beschreven, is wel, dat over den rug twee longitudinale, fijne lijnen loopen. De teekeningen, die de diagnose vergezellen, zijn slecht. De soort werd gevonden in huis op levensmiddelen.

Na 1884 schijnt zij niet meer gevonden te zijn, zelfs niet door BERLESE. MICHAEL, *Brit. Tyrogl. v. 1. 1901. p. 89.* verklaart dan ook: „This species is now admitted to be identical with *T. longior*”.

In Dec. 1925 ontving ik van het Institut für Pflanzenkrankheiten der Staatlichen Landwirtschaftlichen Versuchs- und Forschungsanstalten te Landsberg a. W. eenige *Acari*,

die kiemplantjes van rogge (*Triticum cereale*) en gerst (*Hordeum polystichon vulgare*) aantastten. De *Acari* vertoonden 2 overlans-lijnen!

Aangezien de mogelijkheid bestaat, dat ook andere soorten dan de echte *infestans* die overlansstreepen bezitten, verzocht ik BERLESE toezending van zijne typen-preparaten. Mei 1926 ontving ik twee preparaten, beide geëtiketteerd: *Tyroglyphus infestans* Berl. ♂♀ (= *T. longior* Gerv.). Firenze nelle case." Geen van beide bevatte echter de type-exemplaren; het eene vertoonde *Tyrophagus dimidiatus* HERM. 1804; het andere bevatte eene nieuwe soort, die hier beneden beschreven worden zal. Derhalve neem ik maar aan, dat de mij uit Landsberg toegezonden soort aan *infestans* identiek is.

Ei. Verscheidene ♀♀ bevatten één ei. Nog nooit zag ik zulke prachtige eieren. Zij waren elliptisch, 124μ lang en 70μ breed. De eischaal is voorzien van wratten, of korte ribben, waarbinnen een kanaalsysteem loopt. Aan de kanten van het ei gelijken daardoor de ribben op waaiers; die, welke naar den beschouwer gericht zijn, gelijken op geparelde wratten. Bovenstaande maten zijn zonder die wratten, of ribben, genomen. Aangezien het December was, bestaat de mogelijkheid, dat deze prachtige eieren, winterieren zijn, en de zomereieren er anders uitzien. — Alle ontwikkelingstoestanden kenmerken zich door twee overlans loopende, fijne lijnen; deze loopten van de setae humerales internae (3e dwarsrij) naar de setae lumbales internae (5e dwarsrij) en wel extern van genoemde haren. Verder zijn de „lange haren” (behalve bij het ♂) korter dan de breedte van het idiosoma, en de tarsi III en IV zijn iets langer dan hun genu + tibia. — Larven zag ik niet. — *Nympha* I. Bij de tegen elkander aangedrukte mandibels zijn de uiterst kleine, staafvormige genuaalorganen zichtbaar. Genitaalkolfje bekervormig, met halfbolvormige kap, lang 12.5μ , breed (onder de kap,) 7.24μ ; zij zijn dus opvallend kort. — *Nympha* III. Opvallend zijn de korte mandibels: 50μ , tegenover een lichaamslengte van 504μ . — *Femina* 657μ lang, 345μ breed, dus dikker dan BERLESE afbeeldt. De scapulaar- of propodosomataal haren (2e dwarsrij) half

zoo lang als door BERLESE geteekend. Op alle coxae zijn gedeelten bruin en poreus. Copulatie-opening achter de anus, ventraal. Bij zijdelingsche beschouwing vindt men ook „schildjes” vóór de pooten I en II. — Mas. Op alle femora, genua en tibiae zijn „schildachtige” gedeelten. Ventraal: het gnathosoma heeft bij zijn achterrand, en alle coxae hebben bij hunne apodemata „schildachtige” gedeelten. De binnenranden der twee zijdelingsche genitaalkleppen loopen parallel, het vóórlapje is afgerond. De tarsaalzuignappen staan op de proximale helft van tarsus IV, maar niet zooals BERLESE overdreven voorstelt.

Tyrophagus viviparus nov. spec. Het tweede preparaat van BERLESE (zie hierboven) bevatte deze nieuwe soort in 28 individuen: 9 Lv., 3 Nph. I, 1 Nph. III, 13 ♀ (waarvan 5 ieder met 1 embryo), 2 ♂. — De naam zegt het reeds: deze soort is ovovivipaar! — Ei met duidelijke „oerstigmata”, zooals ik die ook van *Chorioptes caprae* afgebeeld heb, 115–145 μ lang. — Alle ontwikkelingstoestanden. Zware mandibels; bij tegen elkander gesloten mandibels is het genuaalorgaan onzichtbaar. Tarsi I en II zoolang als hun genu + tibia; tarsi III en IV iets langer. Alle „lange haren” lang, als bij *dimidiatus*. Behalve het propodosomataalschildje geen andere „schildachtige” gedeelten. Het aanhangsel aan den palptarsus is opvallend zwaar gebouwd, reikt voorbij den top van den tarsus en heeft zwaar gechitiniseerde wanden. Van de twee zintuighaartjes, distaal op het genu I, is het binnenste het langst. — Larva, pas uit het ei, 155 μ . „Bruststiel” als een verftube, met halsje en iets meer dan halfbolvormigen stop, 8.10 μ lang, 2 μ breed. Femina. Copulatie-opening terminaal. Genitaalkolfjes kortkolfvormig. — Mas. De zijdelingsche genitaalkleppen fraai gerond, naar achteren sterk divergeerend; het vóórlapje is zeer kort en convex; penis flauw S-vormig; de distale zuignap staat precies op het midden van tarsus IV.

De palp der Tyroglyphidae sensu lato. MICHAEL, Brit. Tyrogl. v. 1. 1901. p. 55. zegt van de palpen: „they usually consist of three joints only”. Zijne afbeeldingen der palpen zijn, over het algemeen, phantastisch te noemen. Slechts 2 figuren kunnen nog eenige aanspraak op juistheid

maken: v. 2. 1903. t. 28. f. 10 en t. 31. f. 2.; hier vertoonen de palpen twee leden. Van *Anoetus (Histiostoma)* heet het, p. 204, dat er twee vrije leden zijn. Ook van *Glycyphagus* zegt hij; p. 233, „the basal joint may be anchylosed to the maxillary lip”. Beter zou het zijn: »is anchylosed.”; want, er zijn slechts 2 vrije leden. — Dat is alles. Slechts wil ik hierop wijzen: op p. 56. l. 1. sup. zegt hij: „the distal joint however is often truncated, sometimes even enlarged at the end.” De eenige figuur die die „enlargement” ver- toont, is: v. 2. 1903. t. 28. f. 10.

Ik heb nooit meer dan twee vrije palpledten gevonden. Het laatste lid, door mij altijd voor een tarsus gehouden, vertoont eene bijzonderheid: het draagt ventraal een kort, cilindervormig aanhangsel, dat niet met het laatste lid zelf „geleed” is, zoodat men zoude kunnen zeggen, dat het laatste lid min of meer gevorkt is (MICHAEL: „enlarged”). Er is ééne figuur bij MICHAEL, die dat „gevorkt zijn” ver- toont: v. 2. 1903. t. 20. f. 6.

Bij de studie van bovengenoemden *Tyrophagus viviparus* trof mij de afmeting van dat aanhangsel; het reikt voorbij den top van het „laatste lid”, heeft sterk gechitiniseerde wanden, en maakt den indruk een vrij lid te zijn. Maar, zelfs met immersie, kon ik niet met zekerheid uitmaken, of het met het laatste lid geleed is, bewegelijk verbonden is, of niet. Het draagt aan zijn top een halfbolvormig papilletje.

Ik krijg dan ook den indruk, dat wij hier het werkelijk laatste lid vóór ons hebben: den tarsus. Het door mij tot dusverre als „tarsus” gehouden lid zou dan de tibia moeten zijn, en het eerste vrije lid een genu. Dat zou op eene verre verwantschap met *Cursoria* en *Parasitengona* wijzen, bij wie de tarsus eveneens aan de ventrale zijde van de tibia gehecht is; waarvoor wel wat te zeggen valt; want, er zijn reeds meer organen bij *Tyroglyphidae* sensu lato gevonden, die op eene verre verwantschap wijzen. Ik wil hiermede de Acarologen op een en ander opmerkzaam maken.

Arnhem,

A. C. OUDEMANS.
